

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Jordbruksverket

Yttrande över förslag till ändrade föreskrifter om producentorganisationer och sammanslutningar inom sektorn för frukt och grönsaker

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Den 6 maj 2024 trädde den nya förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar i kraft. Det framgår av remissen att konsekvensutredningen togs fram medan äldre förordning om konsekvensutredning var i kraft och gick ut på remiss i april för flertalet remissinstanser, även om den inkommit till Regelrådet senare. Mot denna bakgrund gör Regelrådet sin bedömning av konsekvensutredningen utifrån kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Förslagsställaren, Jordbruksverket, har kommit med ett förslag angående ändrade föreskrifter för producentorganisationer och sammanslutningar inom sektorn för frukt och grönsaker. Föreskrifterna specificerar och klargör de svenska nationella åtgärdsplanerna för området kopplat till det överordnade strukturprogrammet beslutat av EU-kommissionen. I förslaget finns dels förtydliganden och ändringar i vissa administrativa rutiner. Av vikt är att förslaget inte går utanför strukturprogrammet så att situationer som är att likställa med statsstöd uppkommer. I förslaget har förslagsställaren angivit olika områden där förändringar sker och förtydliganden om hur begrepp så som åtgärdsplan, insatser, åtgärder och begreppet lägsta möjliga kostnad ska tolkas för att inom det svenska programmet så att EU:s strukturfondsprogram uppfylls.

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2024.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

För programperioden 2020–2027 har regeringen beslutat en strategisk plan som beskriver Sveriges jordbrukspolitik för perioden. Planen har även godkänts av EU-kommissionen. För stödet till producentorganisationer och sammanslutningar inom sektorn för frukt och grönsaker anger den strategiska planen bland annat vad stöd får lämnas för, vilka typer av utgifter som kan vara stödberättigade och specifika villkor för stödberättigande. De nationella regelverk som fastställer villkor för stödet behöver

förhålla sig till det som beslutats i den strategiska planen för att inte riskera att de mål som satts upp inte uppfylls. Det är möjligt att fastställa mer detaljerade regler än de som anges i den strategiska planen. Det är inte tillåtet att utöka möjligheterna till stöd i nationella regelverk eftersom det skulle gå utanför ramarna för den strategiska planen som kommissionen godkänt och det då finns risk att stöd skulle utgöra otillåtet statsstöd. Efter att föreskriften om producentorganisationer och sammanslutningar inom sektorn för frukt och grönsaker trädde i kraft har vissa förändringar för stödet gjorts i den strategiska planen. Föreskrifterna behöver därför anpassas för att stämma överens med den strategiska planen.

Regelrådet finner att beskrivningen av bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Eftersom föreskriften ändras för att följa den strategiska planen finns det inte någon lämplig alternativ lösning uppger förslagsställaren.

Regelrådet har förståelse för att EU-programmet innebär att anpassningar och förtydliganden av den svenska planen bör ske och att det överordnade beslutade programmet ger begränsningar i att ta fram alternativa lösningar. Förslagsställaren har redogjort för vad som skulle ske om ingen reglering kommer till stånd. Detta skulle enligt förslagsställaren medföra svårigheter i förståelsen för producentorganisationerna. Regelrådet finner mot den bakgrunden att beskrivningen är tillräcklig.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Förslagsställarens bedömning är att regleringen är förenligt med EU-rätten i alla avseenden.

Regelrådet finner ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens bedömning angående förslagets överensstämmelse med EU-rätten och anser att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

För att de föreslagna ändringarna ska kunna användas för ansökan om nytt verksamhetsprogram eller åtgärdsplan som ska lämnas senast den 15 september 2024 behöver författningen träda i kraft senast den 1 augusti 2024 uppger förslagsställaren. Eftersom samtliga organisationer som direkt berörs av föreskriften då får ta del av de ändringar som beslutats bedömer Jordbruksverket att det inte finns något behov av ytterligare informationsinsatser.

Regelrådet noterar att verket har angivit skäl till vald tidpunkt och även redogjort för att inga behov finns av speciella informationsinsatser, en bedömning som Regelrådet inte ifrågasätter.

Regelrådet finner beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I Sverige finns för närvarande fyra erkända producentorganisationer och en erkänd sammanslutning inom sektorn för frukt och grönsaker. Ytterligare en producentorganisation har ansökt om erkännande. Det är främst dessa företag som berörs av regleringen. Omsättningen för de organisationer som är erkända inom sektorn för frukt och grönsaker varierar mellan cirka 100 miljoner kronor och 925 miljoner kronor per år och har mellan 6 och 60 anställda.

Regelrådet ser att förslagsställaren har angivit antal producentorganisationer, storleken på de företag som ingår angivet som ekonomisk omsättning.

Regelrådet finner att förslagsställarens beskrivning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Den ökade administrativa bördan med anledning av regleringen är marginell, anser förslagsställaren.

Den förändrade regleringen i bilaga 10, 16 och 17 innebär viss förändring av tidsåtgången för de berörda företagen och därmed av dessa företags kostnader för administration av stödet. Den formel verket använder för beräkningen av administrativa kostnader är $\text{Population} \times \text{Frekvens} \times (\text{Minuter} \times (\text{Timlön}/60) + \text{ev. extern kostnad})$. I beräkningarna har antagits att det kommer att finnas fem erkända producentorganisationer och en erkänd sammanslutning. Timlönen som beräkningarna utgår från är 600 kronor vilket är en ungefärligmedellön för de personer som hanterar den administrativa bördan med stödet.

Regelrådet finner att beskrivningen av de administrativa kostnaderna är godtagbar.

Bilaga 10 i remissen avser ansökan om ändring av åtgärdsplan under innevarande verksamhetsår för en producentorganisation. Förslagsställaren lägger till krav på att de uppgifter som en producentorganisation ska lämna för insatser som ändras i åtgärdsplanen även ska lämnas för insatser som inte kommer att genomföras. Förslagsställaren bedömer att det kommer att ta 120 minuter per ansökningstillfälle att lämna dessa uppgifter i denna ansökan. Den administrativa börda som tillkommer med anledning av ändringen är totalt 12 000 kronor per år. $(5 \times 2 \times (120 \times (600/60))) = 12\ 000$

Enligt remissen tas krav bort på årsredovisning och utdrag från bokföringskonton för nytillkomna medlemmar. Förslagsställaren bedömer att varje företag som berörs sparar 30 minuter per ansökningstillfälle på att inte bifoga dessa underlag i denna ansökan. Besparingen av administrativa kostnader totalt sett är 3 000 kronor per år $(5 \times 2 \times (30 \times (600/60))) = 3\ 000$

Bilaga 16 i remissen avser ansökan om utbetalning av stöd. I denna bilaga lägger Jordbruksverket till krav på att producentorganisationen eller sammanslutningen

ska lämna samtliga tillstånd, godkännanden eller avtal som krävs för de genomföra insatserna som bilaga till ansökan. Förslagsställaren bedömer att det kommer att ta 30 minuter per år för varje företag som berörs att bifoga dessa underlag i denna ansökan. Den administrativa börda som tillkommer med anledning av ändringen i bilaga 16 är totalt 1 800 kronor per år. $(6 \times 1 \times (30 \times (600/60))) = 1\ 800$

I bilaga 17 i remissen framgår det att en årsrapport även ska innehålla uppgift om total areal i hektar kopplat till odling av erkända grödor och att uppgifterna ska vara uppdelade på friland och växthus. Förslagsställaren bedömer att det kommer att ta 120 minuter per år för varje företag som berörs att bifoga dessa underlag i ansökan. Den administrativa börda som tillkommer med anledning av ändringen i bilaga 17 är totalt sett 7 200 kronor per år. $(6 \times 1 \times (120 \times (600/60))) = 7\ 200$

Regelrådet finner att beskrivningen av ökade administrativa kostnader gjorts med tydlighet via en redovisad ekonomisk formel. Genom förslagsställarens beräkningar går det att följa och förstå hur kostnaderna ökar.

Regelrådet anser att beskrivningen av administrativa kostnader är godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

Regleringen innebär att producentorganisationerna och sammanslutningen behöver säkerställa att minst hälften av de insatser som stämman beslutat om faktiskt genomförs. Det kan eventuellt innebära att producentorganisationerna och sammanslutningen i ett tidigare skede behöver kunna säkerställa att insatser som man planerar att ansöka om faktiskt kommer att genomföras. Regleringen innebär att producentorganisationerna och sammanslutningen behöver köpa tjänster från rådgivningsföretag och utbildningsföretag som är experter inom odling av frukt och grönsaker. De behöver även köpa analyser från företag som är ackrediterade av Swedac (Swedac är nationellt ackrediteringsorgan för Sverige som lyder under utrikesdepartementet.).

Beskrivningen av företagets andra kostnader anges inte i konsekvensutredningen. Gällande beskrivningen av hur företagen behöver anpassa sin verksamhet har förslagsställaren beskrivit att rådgivnings- och utbildningsföretag behöver anlitas samt att vissa ackrediteringar behövs. Dock har förslagsställaren inte resonerat kring vilka effekter detta ger för företagen och vilka anpassningar i verksamheten som sannolikt behöver komma till stånd till följd av dessa förändringar. För att förstå hur företagets verksamheter påverkas av förslaget hade en beskrivning av detta varit behövlig.

Regelrådet finner att beskrivningen av företagets andra kostnader och av företagets verksamhetspåverkan är bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Förslagsställaren bedömer inte att konkurrensförhållandena kommer att påverkas. Regleringen förväntas inte påverka organisationernas prisbild på sina produkter eller möjlighet att saluföra sina produkter. Förslagsställaren bedömer att ändringarna inte heller av i det avseendet kommer att påverka konkurrensförhållandena. Samtliga ändringar gäller för alla erkända producentorganisationer och den erkända sammanslutningen inom sektorn för frukt och grönsaker. Ingen ändring förväntas påverka något av företagen mer än de andra. Förslagsställaren bedömer inte att ändringarna kommer att påverka konkurrensförhållandena

mellan de erkända producentorganisationerna eller mellan de erkända producentorganisationerna och den erkända sammanslutningen.

Regelrådet finner inte någon anledning att ifrågasätta förslagsställarens slutsats att ingen konkurrenspåverkan kommer att ske till följd av att regleringarna inte påverkar saluföring eller priser. Till detta lägger förslagsställaren att alla företag i stort sett påverkas lika av förslaget. Det faktum att företag lyder under samma regelverk innebär dock inte att företagen påverkas lika av reglerna. Sådan påverkan kan skilja då företag är olika stora, olika lönsamma och har olika styrkeförhållanden på marknaden. För att kunna utesluta konkurrenspåverkan hade mer information om hur reglerna påverkar olika företagstyper varit önskvärd. Mot bakgrund av att reglerna ändå efter vad Regelrådet förstår inte har en större påverkan och dessutom är helt nödvändig mot bakgrund av att de är en följd av beslut på EU-nivå kan denna aspekt ändå accepteras, även om mer beskrivning hade varit önskvärd.

Regelrådet finner att beskrivningen av konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förändringarna i regleringen är av begränsad omfattning. Förslagsställaren skriver i konsekvensbedömningen att de inte kommer att påverka företagen i andra avseenden än de som redogörs för.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Förslagsställaren bedömer att företagets storlek inte påverkar deras möjligheter att efterleva de förändringar som föreslås i regelverket och anser därför att ingen särskild hänsyn behöver tas till små företag vid ändringen av reglernas utformning.

Regelrådet finner att förslagsställaren borde ha resonerat om vilka effekter de begränsade, men ändå ökade administrationskostnaderna får för små företag. Eftersom ingen verksamhetspåverkan har redogjorts för finns heller ingen möjlighet att förstå om hur små företags verksamheter kan komma att påverkas av förslaget.

Regelrådet finner att beskrivningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är bristfällig.

Sammantagen bedömning

Konsekvensutredningen har varit godtagbar i de flesta aspekter. De aspekter som inte har kunnat godtas och därmed ansetts bristfälliga är kostnader, verksamhetspåverkan och särskilda hänsyn till små företag där förslagsställaren inte har beskrivit i tillräcklig utsträckning och heller inte fört resonemang. Ytterligare information om hur olika företags konkurrenssituation påverkas hade varit önskvärd för att bättre kunna förstå förslagsställarens synpunkt att ingen konkurrenspåverkan uppstår.

Som helhet förstår Regelrådet att då det handlar om en anpassning till ett strukturprogram beslutat av EU-kommissionen där den svenska planen ska följa EU-reglerna är förslaget

nödvändigt och har i huvudsak beskrivits så att det går att förstå utifrån ett företagsperspektiv vilka konsekvenser som uppstår. Särskilt väl beskrivna är de begränsade, men ökande, administrativa kostnaderna.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 29 maj 2024.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver

Ärendet föredrogs av: Anna Nilsson

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Nilsson
Föredragande